

DVE PEČI STRŽAŠKEGA IN DVE DRUGI PEČI

MARICA PAHOR

Pred dvema letoma sem prvič pisala za *Folklornik* in v prispevku predstavila nekaj vezenin z oblačil iz okolice Trsta. Tudi tokrat v prispevku predstavljam vezenine, in sicer štiri peče. Prvi dve sta s Tržaškega in se po velikosti in vezenini razlikujeta od splošneje razširjenih, slednji dve pa sem na podlagi fotografij peč, ki so bile objavljene v leta 1970 izdani knjigi *Ljudske vezenine na Slovenskem*, avtoric Neli Niklsbacher-Bregar in Marije Makarovič, izrisala sama.

Prva peča (priloga 1) je izdelana po originalu, ki ga je okoli leta 1900 izvezla Ivana Husu, nona Lide Milkovič iz Banov pri Trstu.

Vzorec, ki ga v robni borduri sestavljajo stilizirani cvetovi, vezeni s ploščatim vbodom in vstavljenim tilom, v roži pa stiliziran, nesimetričen rastlinski motiv vejice z listi in cvetom, je tako glede motivike kot načina vezenja drugačen od bolj splošno razširjenih vzorcev peč s Tržaškega. Od teh se razlikuje tudi po velikosti, kajti meri približno 80 x 80 centimetrov, dodane pa so ji klekljane pečne čipke. Te čipke so danes ponovno zelo cenjene; nekaj deklet se je tovrstne tehnike izdelovanja klekljanih čipk priučilo in jih izdelujejo za svojo uporabo in uporabo drugih. Peča na fotografiji je izdelana iz tankega batista in vezena s sukancem anchora številka 40. Vezenina je v celoti podložena z bombažnim tilom, kakršnega je mogoče kupiti v Trstu. Na sliki so še vedno vidni šivi, s katerimi je til s spodnje strani pritrjen na blago, saj je vezenina v celoti izdelana tako, da spodnjo plast sestavlja til, ki se vidi na mestih, kjer so okrogli ali ovalni izrezi. Peči so dodane klekljane čipke.

Druga peča (priloga 2) je izdelana po originalu, izvezenem okoli leta 1900, ki ga je ohranila Adriana Cibic, pečo pa je nosila njena nona, doma s Proseka pri Trstu. Ta peča je še manjša od prve (original meri okoli 75 x 75 centimetrov) in posebna tako glede motivike kot vezenja.

Morena Tofanello, vnukinja brata Marice Pahor iz Avstralije v »manderjerski noši«.
Vezenina na ramenski in naglavni peči ter na rokavcih je delo Marice Pahor. (Fotografija je last Marice Pahor.)

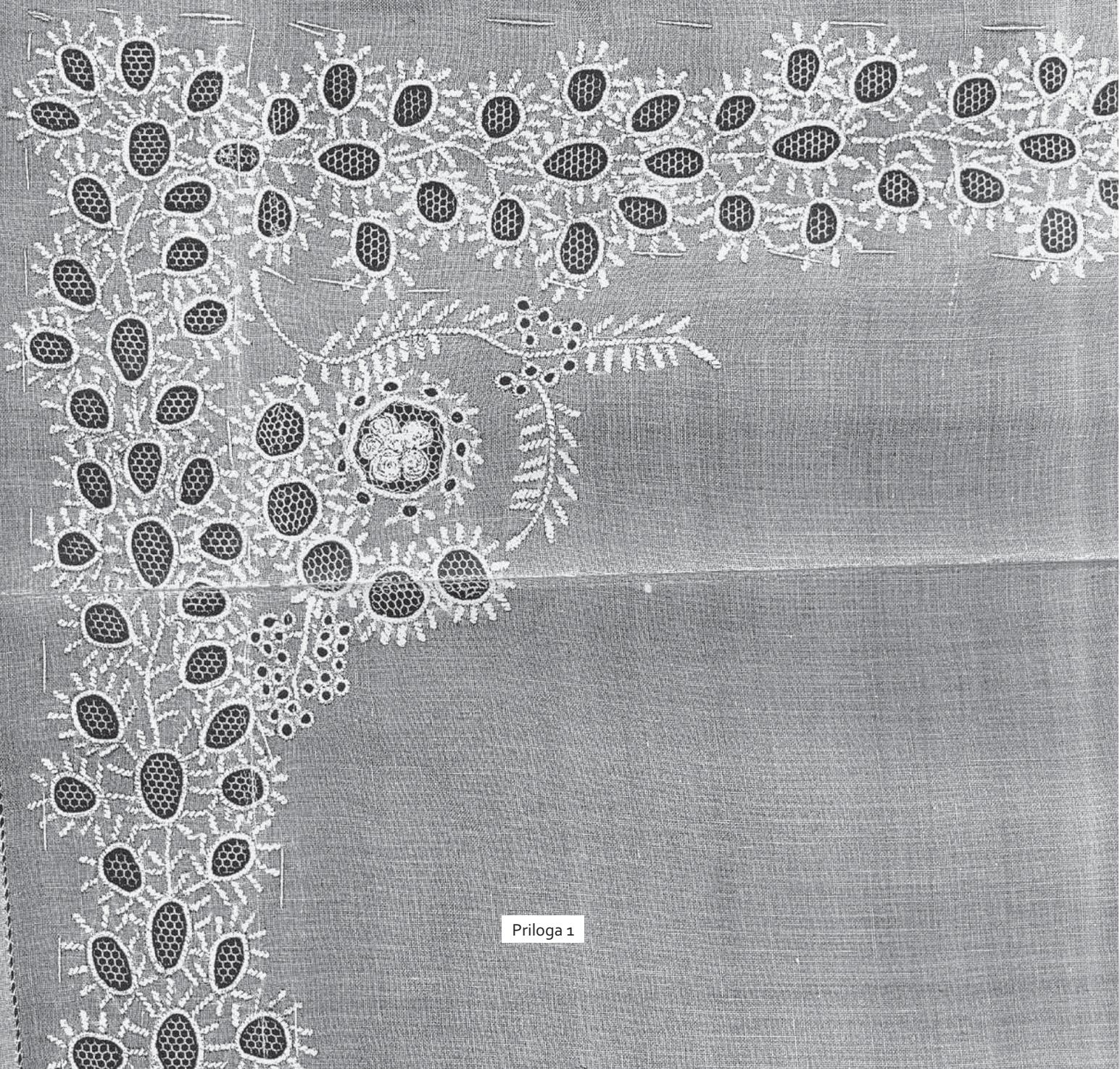
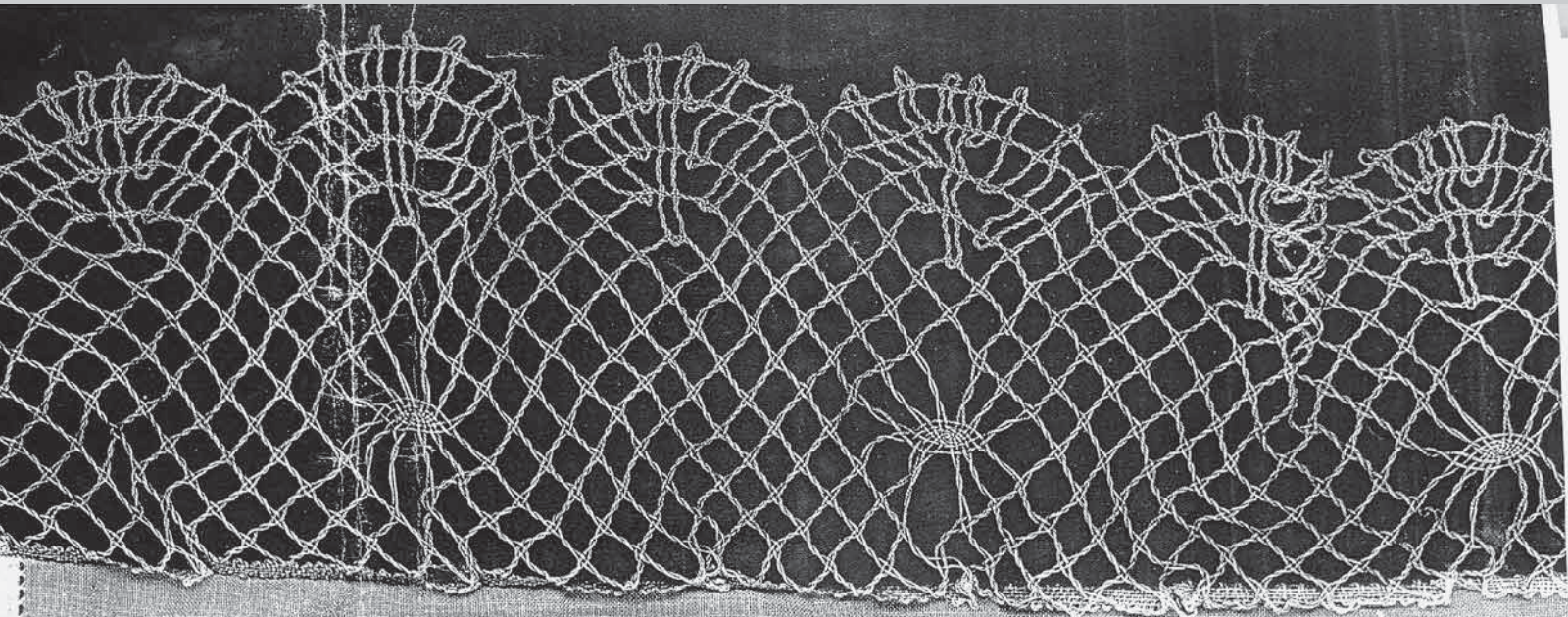
Sedeminosemdesetletni krojač Zoro Štokelj s tržaškega Krasa z ženo v družbi Jožeta Rožanca, partnerja Marice Pahor, oblečen v »nošo«, ki jo je izdelal avgusta 2009. (Fotografija je last Marice Pahor.)

Vzorec v borduri sestavljajo luknjice in ploščata vezenina, v roži so luknjice na sredi podložene s tilom, posebnost pa predstavlja tudi rob, ki mu ni dodana čipka, temveč pečo zaključuje zobčasta vezenina. Notranji del peče je izvezen s sukancem anchora številka 40, rob pa je izdelan s sukancem anchora številka 25.

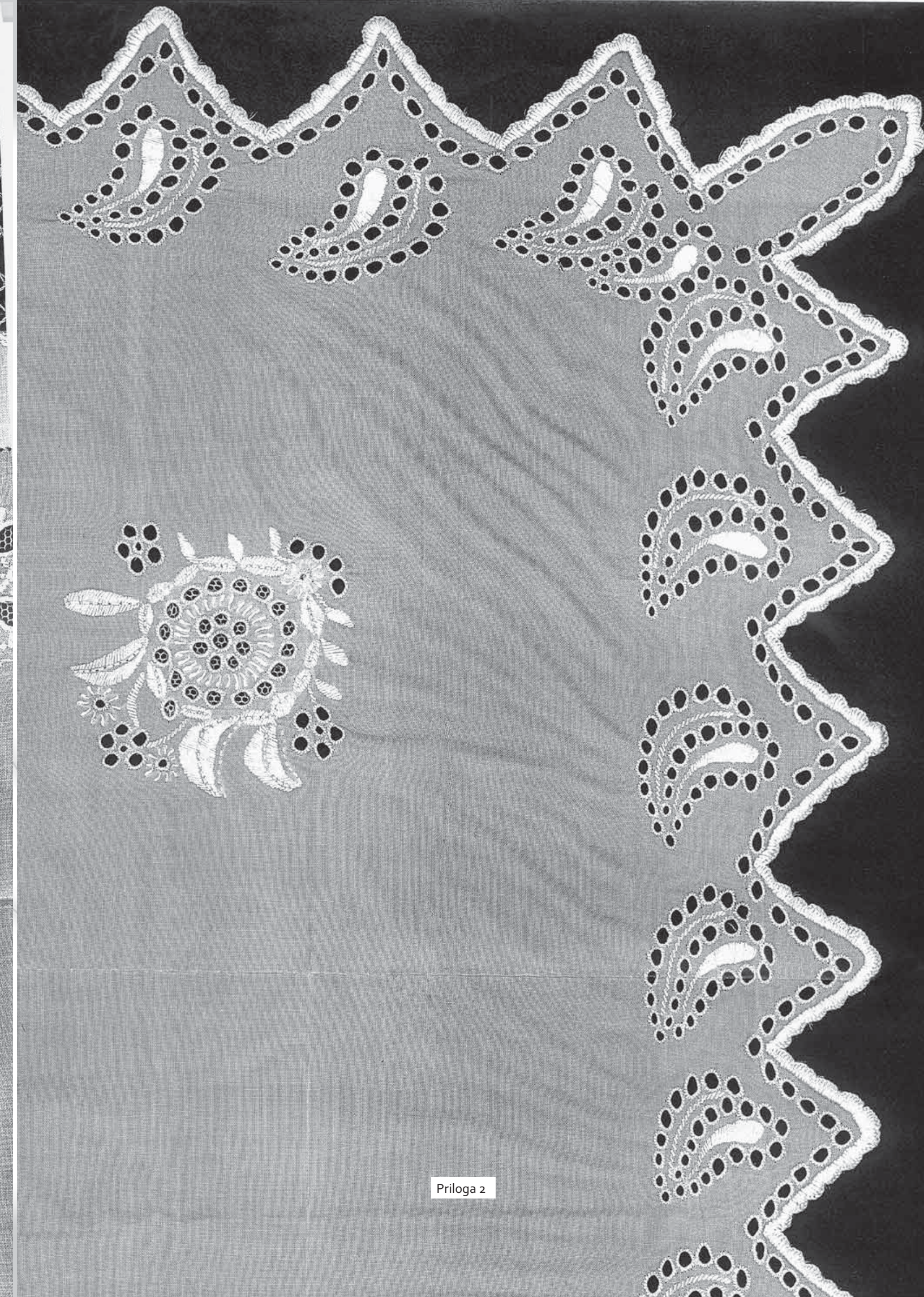
Tretja peča (priloga 3) je povzeta po fotografiji, ki je bila objavljena v knjigi *Ljudske vezenine na Slovenskem*, in sicer gre pri sredinskem motivu za interpretacijo vzorca s strani 108, robna vezenina je povzeta po sliki, objavljeni v prilogi, ažur pa je peči

avtorsko dodan. Velikost novo izdelane peče je 120 x 120 centimetrov. Vezena je s sukancem anchora številka 25 na irskem batistu, ažur, ki predstavlja precej zahtevno delo, je izdelan s tankim sukancem.

Četrta peča (priloga 4) je prav tako povzeta po fotografiji, ki je bila objavljena v knjigi *Ljudske vezenine na Slovenskem* (str. 108). Velika je 108 x 108 centimetrov. Šivana je s sukancem anchora številka 25 na irskem batistu. Pečo krog in krog zaključujejo vezeni zobci.

Priloga 1

Priloga 3